

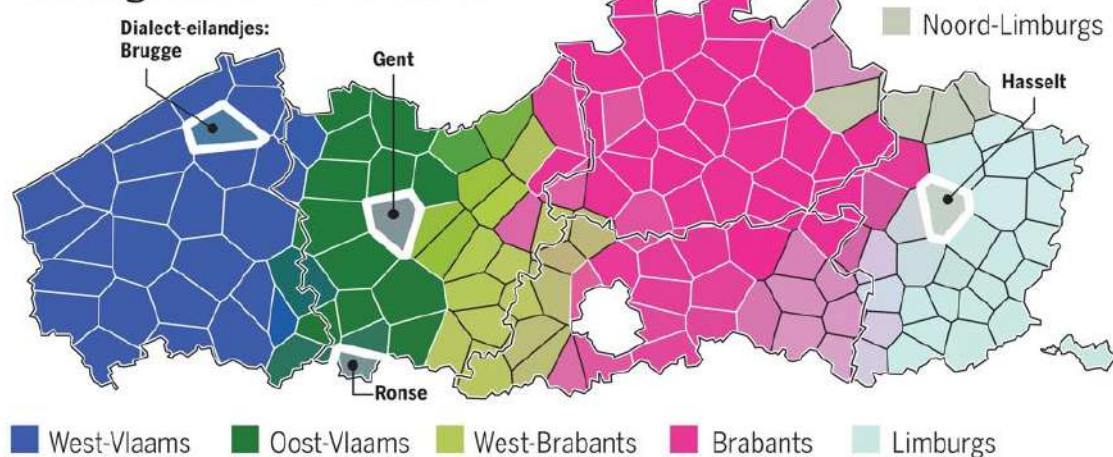

Dialecten

Hoort gij dat ik van Schil of van Wezel ben?

Aan het begin van de 20ste eeuw sprak slechts 3% van de bevolking "beschaafd" Nederlands, "beschaafd" betekent volgens de uitspraakregels uit het toen officiële woordenboek der Nederlandse taal van De Vries en Te Winkel uit 1864. De meerderheid van de bevolking sprak dialect.

Dialectgrenzen in Vlaanderen

DS-Infografieek | Bron: KU Leuven

Maar geleidelijk aan werd het ABN wel als norm gesteld. Wie carrière wilde maken, moest ABN spreken. In 1950 sprak 50% van de bevolking in Nederland het ABN en 20% in Vlaanderen. In Vlaanderen veranderde de situatie snel door de vernederlandsing van het onderwijs in 1959, en door de **taalwetten** en de **taalgrens** in 1963.

Wie in Vlaanderen Nederlands spreekt, kan moeilijk verbergen waar hij of zij vandaan komt. Je hoort direct of iemand uit

Antwerpen, Brugge of Hasselt komt, misschien zelfs uit Schilde of 's-Gravenwezel, alhoewel... De ouderen onder ons kregen wellicht het dialect mee als moedertaal. Jongeren spraken thuis waarschijnlijk een tussentaal of een vorm van ABN. Toch hoor je altijd aan bepaalde klanken waar iemand in Vlaanderen is opgegroeid.

Er blijft gelukkig een groeiende belangstelling voor dialect bestaan. Dialect wordt gezien als **belangrijk immaterieel erfgoed**. Dialecten vormen de

voedingsbodem voor de standaardtaal en zijn voortzettingen van het oudere Middelnederlands dat in onze gebieden tussen 1200 en 1500 werd gesproken.

Echter, steeds minder mensen beheersen het lokale dialect nog. Bij een enquête onder nuchtere Antwerpse studenten gaf nog maar 39% aan het Antwerpse dialect te kennen. **Er blijkt echter een groot verschil te zijn tussen dialectkennis en dialectgebruik.**

Veel mensen gaven aan dat ze het dialect kunnen spreken, maar als er dan gevraagd wordt of ze het in het dagelijks leven ook doen, blijkt dat slechts in weinig situaties het geval te zijn. Ook het geslacht speelt een rol. Mannen zeggen vaker dan vrouwen dat ze het dialect beheersen. Ouders zouden bij hun dochters meer op het gebruik van beschaafd Nederlands hebben aangedrongen dan bij zonen, omdat dialect geassocieerd zou worden met “ruwheid”.

Standaardnederlands is de voertaal in het onderwijs. Wie langer naar school gaat, komt langer met Standaardnederlands in aanraking en is er ook beter mee vertrouwd. Door via de media het Standaardnederlands te promoten en de redenen waarom het iemand in het leven vooruit helpt, gingen veel Vlamingen het dialect spontaan, en ten onrechte, in verband brengen met gebrek aan opleiding en beschaving.

Dit gebrek aan prestige deed ouders hun kinderen minder vertrouwd maken met het dialect, waardoor de dialectkennis en **het**

gebruik ervan bij de jeugd verder afneemt. Alhoewel, het is niet bij alle Vlamingen even ver gevorderd. In **West-Vlaanderen** houdt het dialect veel beter stand dan elders in Vlaanderen. Het verschil per regio heeft wellicht te maken met de industrialisering en de verstedelijking.

En Antwerpen dan? Velen zeggen wel het lokale dialect te kunnen spreken, maar in de praktijk gebruiken ze het dialect in het dagelijkse leven toch niet vaak. Het dialect verliest dan ook veel van zijn betekenis in Antwerpen. Hoe negatief of positief dialect wordt gepercipieerd, hangt grotendeels af van de situatie waarin men het spreekt.

Praat men over voetbal of het weer met de buurman, dan gebruikt men toch een andere taalvariant dan wanneer plots de cameraploeg van het tv-journaal voor je neus staat.

En, eerlijk gezegd, als je de voetballertjes van KSK Schilde-'s-Gravenwezel traint, doe je dat waarschijnlijk ook niet in het Standaardnederlands. Het is alsof je in je zondagse pak het gras zou maaien.

Joos Verschueren

Cultuur en Verenigingen

Wat mensen samenbrengt

In het vorige artikel las u over dialecten en de rol van taal in onze samenleving. Net zoals taal ons verbindt, spelen verenigingen een even belangrijke rol in het samenbrengen van mensen in Schilde-'s-Gravenwezel.

Verenigingen zijn het kloppende hart van onze gemeenschap. Ze zorgen voor onderlinge verbondenheid en dragen bij aan een levendig en dynamisch Schilde-'s-Gravenwezel. Het is dan ook van groot belang dat onze gemeente deze verenigingen blijft steunen en naar hun behoeften en ideeën luistert.

In onze gemeente zijn er twee locaties die als **culturele centra** een belangrijke rol spelen of kunnen spelen: **De Werf 44** en **de Witte Kerk**. Deze plekken zouden dé cultuurtempels van onze gemeente moeten worden, waar kunst, cultuur en gemeenschapsactiviteiten samenkomen. Ze

bieden een podium voor artiesten en verenigingen om hun talenten en initiatieven te tonen.

De levendigheid van onze gemeenschap hangt echter niet alleen af van de beschikbare gebouwen. Het is belangrijk dat de **subsidies** die aan verenigingen worden gegeven, op eerlijke en duidelijke criteria gebaseerd zijn. Dit zorgt voor een eerlijke verdeling van middelen en bevordert transparantie, en verantwoordelijkheid.

Het motiveert verenigingen ook om zich blijvend in te zetten voor kwaliteit en vernieuwing, wat uiteindelijk leidt tot een

rijker cultureel- en verenigingsleven in Schilde - 's-Gravenwezel.

Dankzij mijn inzet in de gemeenteraad de afgelopen jaren, is er al veel vooruitgang geboekt in het **objectiveren van deze subsidieverdeling**. Er is echter nog steeds ruimte voor verbetering, en het blijft een uitdaging om de perfecte verdeelsleutel te vinden.

In Schilde en 's-Gravenwezel hebben we vandaag heel wat **uitstekende verenigingen** die elk hun eigen unieke bijdrage leveren aan onze inwoners. <https://www.schilde.be/overzicht-verenigingen>

Denk bijvoorbeeld aan de lokale sportclubs, die jong en oud in beweging brengen en een gezonde levensstijl promoten. Of de culturele verenigingen die met hun optredens, tentoonstellingen en workshops het culturele leven verrijken. Ook de talrijke senioren en jeugdverenigingen

spelen een onmisbare rol in het vormen van de toekomst van onze gemeente, door alle leeftijdsgroepen kansen te geven om samen te komen, te leren en te groeien.

Ik zal blijven werken aan een sterke samenleving waarin cultuur en verenigingsleven bloeien. En waar er geen onderscheid wordt gemaakt tussen **erkende en niet-erkende verenigingen**.

Want samen kunnen we van Schilde-'s-Gravenwezel een nog leukere en hechtere gemeente maken.

Philippe Verschuere
Gemeenteraadslid

Joos & Philippe Verschuere

Joos Verschuere, 85 jaar jong, is een al meer dan een halve eeuw trotse inwoner van Schilde-'s-Gravenwezel. Eerst nam hij zijn intrek in het Zonnebos, om later te verhuizen naar de dorpskern van Schilde. Hij is de patriarch van een gezin met drie kinderen, waaronder **Philippe Verschuere**, die op 55-jarige leeftijd ook meer dan 35 jaar in Schilde -'s-Gravenwezel heeft doorgebracht en zelf vader is van vier kinderen.

Beide Verschuere's delen een diepgaande passie voor hun gemeente, haar ontwikkeling en hebben beiden betrokkenheid getoond bij hun gemeenschap door dienst te doen als gemeenteraadslid.

Door een **verbindingslijn te trekken tussen het verleden en de toekomst** van Schilde, hopen ze ideeën te introduceren die gericht zijn op het verbeteren van de levenskwaliteit van alle Schilde inwoners.

En daarbij willen ze graag weten wat u ervan denkt.

Geef uw mening via <https://www.hetverhaalvanschilde.be/geef-je-mening>

Onze vorige verhalen: te lezen op www.hetverhaalvanschilde.be

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

De historische wegen van Schilde

Van Romeinse indertigingen tot Heuvelvrije Kanaal

De historische wegen van Schilde... Van Romeinse indertigingen tot Heuvelvrije Kanaal...

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

Het landschappelijke verleden van Schilde

Van heidevelden naar boerlijke gebieden

Het landschappelijke verleden van Schilde... Van heidevelden naar boerlijke gebieden...

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

Neogotische baksteenpareltjes

Aaljeien, kloosters en kerken

Neogotische baksteenpareltjes... Aaljeien, kloosters en kerken...

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

De Zusters van het Heilig Hart

Van Gravenhof en Hof ter Linden tot de Omlaan

De Zusters van het Heilig Hart... Van Gravenhof en Hof ter Linden tot de Omlaan...

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

Het "Petit Versailles" van Schilde

Van het Hof van Breuckel tot het Schiedhof

Het "Petit Versailles" van Schilde... Van het Hof van Breuckel tot het Schiedhof...

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

De Witte Kerck van Schilde

Tussen hemel en aarde...

De Witte Kerck van Schilde... Tussen hemel en aarde...

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

Het Kasteel van 's-Gravenwezel

Van de "Witte Huis" tot het Grote Kasteel van Aaljeien

Het Kasteel van 's-Gravenwezel... Van de "Witte Huis" tot het Grote Kasteel van Aaljeien...

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

Van de Spaanse omwalling tot de antfankerk

De herderijgebeden van Antwerpen

Van de Spaanse omwalling tot de antfankerk... De herderijgebeden van Antwerpen...

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

De Tram in Schilde -'s-Gravenwezel

Van postkoffers tot de laatste tram...

De Tram in Schilde -'s-Gravenwezel... Van postkoffers tot de laatste tram...

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

Ligt de taalgrens in Schilde?

ABN, het Antwerpse of het Kempische dialect

Ligt de taalgrens in Schilde?... ABN, het Antwerpse of het Kempische dialect...

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

Missiehuis Van Scheut

Van Congo tot Schilde

Missiehuis Van Scheut... Van Congo tot Schilde...

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

Waterlopen als grenzen

het ene Schijn is het andere niet

Waterlopen als grenzen... het ene Schijn is het andere niet...

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

Het Puttenhof

Eeuwen van Zorg en Gemeenschap

Het Puttenhof... Eeuwen van zorg en gemeenschap...

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

de Caters en het Kattenhof

Een Erfenis en een Leven vol Avonturen

de Caters en het Kattenhof... Een erfenis en een leven vol avonturen...

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

De Vogelzang

Sinds 100jaar "The place to be"

De Vogelzang... Sinds 100jaar "The place to be"...

Geraadpleegde bronnen:

Heemkundige Kring Jan Vleminck : De tram in Wijnegem 2007
Heemkundige Kring Jan Vleminck : Wijnegem onder de grond 2017
Serge Migom: Van klei tot kerk 2004
Heemkundige Kring Jan Vleminck: 700 jaar Familie van Havre 2004
Joseph Schobbens : Les Environs d'Anvers 42 promenades pédestres 1921
Heemkundige Kring Jan Vlemick: De kastelen van Wijnegem 2016
Heemkring De Drie Rozen : Obiits en Rouwgebruiken bij de Adel 2002
Heemkring De Drie Rozen : Baron de Caters Een leven vol beweging
Heemkring De Drie Rozen: De Vogelenzang een wijk apart
Educatief dossier 2005-2006: Politiek en Spelling
Henri Breugelmans : 100 jaar Parochiekerk 100 jaar klooster 1978
Floris Prims : Geschiedenis van Antwerpen 1947
Heemkring Scilla : diverse artikelen
Heemkring De Drie Rozen: diverse artikelen
Yves van de Werve de Vorsselaer : Légendes et vérités 2009
Jan van den Bergh: Alhier tot Sgravenwezele 1991
Hugo Jacobs, Staf Oorts, Jos Van Bulck Toen we Nederlanders werden en waren 1814-1830
Jacques Claes: De Gebeurtenis Antwerpen Hoe het ging en gaat 2019
Gemeente Schilde en auteurs: Schilde 's-Gravenwezel in beeld 2011
Roland Baetens: Van abdijdomein tot villapark 2003
Parochie OLVrouw-ten-hemel-opgenomen Schilde 1942 – 1965 – 2022
Fortengordels.be
Joseph de Hasque De antitankgracht te Antwerpen 1990
Robert Gils en Georges Melis De antitankgracht van de vesting Antwerpen 2012
Serge Desouter archief
Johan De Caluwe/Veronique De Tier/Anne-Sophie Ghyselen/Roxane Vandenberghe Atlas van het dialect in Vlaanderen
André Verbeeck, 's-Gravenwezel, de parel der Voorkempen, 1987